

ኤሪ-ፒይ ቁጠባዊ መርቡብ

ውሕስነትን ረብሐን ምዕባለን

መስከረም 2017

<https://eripay.net/>

<https://github.com/Tafla/EriPay-Protocol>

መቼድም

እዚ ሰነድ እዚ ካብ ሓሳባውን ተግባራውን ኣቃውማ ማሕበረሰብን ኣባላትን ኤሪፒይ ዝተጸሓፈ ኮይኑ፡ ቀዳማይን ዘይቅየርን ቅዳሖ ኣብ መርቡብ ጊትሃብ ክሰፍር እዩ። ንዝተፈላለዩ ሰባት ንምድንጋር ወይ ውን ኤሪፒይ ንምትህልላኽ፡ ኣብዚ ሰነድ ምቅይያራት ይኹን ምስትኽኻል ምግባር፡ ነቲ ቅዳሕ ተቐባልነት ከም ዘይበሉ ይገብር። ጥቕምታትን ጉድኣታትን ኢንተርነት ተገንዚብና ናብ ረብሐ ህዝቢ ንምውዓል ዘዳለናዮ ስራሕ፡ ምስ ኣብዚ በጺሕናዮ ዘለና ምዕባለ ዝኸይድ ቅልጣፊን ጽፈትን ዘለዎ ኣገልግሎት ክትረክቡ፡ ብመንጽር ኣህጉራዊ ሕግታትን ውሕስነት ቁጠባዊ መጻኢኹምን ጽልዋ ከይተሰማዓኩም ክትውስኑ ዝሕግዝ፡ ኪኖ ገንዘባዊ ረብሐ ኣብ ንቕሓት ሕብረተሰብ ዓቢ ተራ ክጻወት ብቐንዱ ዘለዎ ብሕብረተሰባት ዝመሓደር፡ ክልተኣዊ ዲጂታላዊ ክታም ዝጥቀም፡ እኹል ምጽናዕቲ ሃይማኖታዊ መምርሒታት ዝተፈላለያ እምነታት ዝተገበረሉ ኣገልግሎት እዩ። ተክኒካውን ሓሳባውን ኣሰራርሓ ኤሪፒይ እምበኣር ብዓቕሊ ክሳብ መወዳእታ ንክተሎ።

ሰናይ ንቡብ!

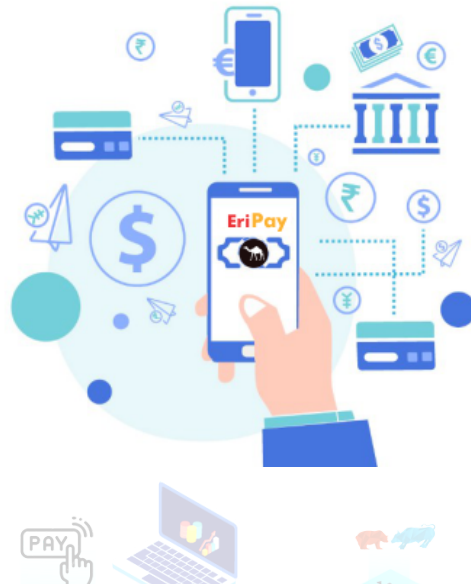
ኤሪፐይ እንታይ እዩ?

ኤሪፐይ ካብ ናብ ኣብ ሰከንድታት ንኡስ መጠነ ገንዘብ ንምስጋር ዘገልግል፡ ኣብ ኢንተርነት ዝግበር ዓለማዊ ንግዲ ስቶክ ማለት (Stock Trade) ንምስታፍ ነቶም ኣብ ዓለማዊና ባንክታት ዘይብለን ሃገራት ዝርከቡ ወይ ውን መንነቶም ከይተፈልጡ ንኡስ ንግዳዊን ቁጠባውን ምንቅስቃሳት ክገብሩ ዝደልዩ፡ ከምኡ እውን ገንዘቦም ከየውፈሩ ብጥሪ ገንዘብ ዘይቀጥታዊ ኣታዊታት (Passive Income) ክገብሩ ዝደልዩ፡ ማእከላይ ኣካል ዘይብሉ ብዘመናዊ ክልተኣዊ ስምምዕ ዲጂታላዊ ክታም ዝጥቀም ህንጻዓ ኮይኑ፡ ነቲ ኣብ ሕብረተሰብናን ዓለምን ኣብ ምሕዝነት ቁጠባዊ ምልውዋጥ እጅግ ኮይኑ ዝጸንሐ ሃይማኖታዊ፡ ቀቢላዊ፡ ሃገራዊን ሕብረውን ዓሌታዊ ምንጽጻል ብዲጂታላዊ ክታም ተሰንዩ ብክልተኣዊ ወገን ጥራይ ክፍጽም ዝኽእል ማንም ሰብ ብግዳም ክቆጻጸር ዘይክእል (መጠነ ገንዘብ፡ ዋንነት፡ ኣጠቓቕማ) ብማሕበረሰብ ዝካየድ፡ ውሕስነቱ ንምርግጋጽ ነቲ ብልዕሊ 15 ትሪሊዮን (ጽብዓብ 2017) ዝገመት ምዕባላ ብሎክቸይን ከም ቁልፊ ሰነዳቱ ብምጥቃም፡ ንነፍስወከፍ ሰብ፡ ቦታን ግዜን ብዘይፈሊ ኣብ ዓለም ምሉእ ከገልግል ዝኽእል ሓንቲ ኣፕሊኬሽን ብምውራድ፡ ሓደ ዶላር ብዘይመሊእ ወጻኢ፡ ተንቀሳቃሲ ሕሳብ ባንኪ ማለት፡ ቡክ ክኸፍትን ኣብ ሰከንድታት እውን ገንዘብ ክቐበልን ክሰድድን ዝኽእል ኣገባብ እዩ።

ዓለምና ተጠቀምቲ ተንቀሳቃሲ ተሌፎናት ምስ ምብዝሒ፡ መብዛሕትኡ መዓልታዊ ኣገልግሎታትና ብኣጽብዕትና ጥራይ ከነሳልጦም ካብ ንጅምር ብዙሕ እኳ እንተዘይኮነ፡ ብመንጽሩ ምስ ዝሓለፈ ዓሰርተ ዓመታት ክነጻጸር እንከሎ ግና፡ ዓርጋ ካብ ዜሮ ናብ ቢልዮናት ከም ዝተሰጋገረ ንማንም ዝጠፍኦ ኣይኮነን። ከም ሳዕቤኡ፡ ምስግጋር ገንዘብ፡ ዕድገት፡ ንግዳውን ውልቃውን ኣገልግሎታት ባንኪ፡ ጽላት ቱሪዝም፡ መኅዓዝያታት ምድሪን ባሕርን ኣየርን፡ መንግስታውን ግላዊን ኣገልግሎታት፡ ፖለቲካ፡ ፕሮፖጋንዳ ኮታስ ገሊጽካ ዘይውዳእ ኣገልግሎታት ብመልክዕ ኣፕሊኬሽንን ኤለክትሮኒካዊ መርበብን ተቐይሩን ዝውቱርን ተቐባልነት ዘለዎ ኮይኑ፡ ሓምሻይ ወለዶ ዝተሰምየ ምዕባላ ዲጂታላይዜሽን ኣብ መላእ ዓለም ዘለዎ ሃገራት ብተብተብ ይሰርሓሉ ኣላዎ።

እዚ ኣብ ኣሳልጦ፡ ጽፈት፡ ቁጽጽር ልዕሊ ኩሉ ድማ ምምዕባል ንቐሓት ሕብረተሰባት ምእማኑ ዘጸገም ብቐጥታ ዘርኣየ ኣገባብ እምበኣር፡ ንሕና እውን ብእጃምና ብዙሕ ፋሕተርተር ካብ ምባል ዓዲ ኣይወግልናን። ውጽኢት ናይ ዓመታት ዕቱብ መጽናትታትን ዘይሕለል ተሳትፎ መንእሰያትን ዓበይትን ኣሕዋትን ኣሓትን፡ ነቲ ካብ ባሕሪ ብጭልፋ ዝኾነ ኣገልግሎት ምስ ህሉው ኩነታት ብምግንዛብ ሽግር ህዝብታትና ክፈትሖ ይኽእል እዩ

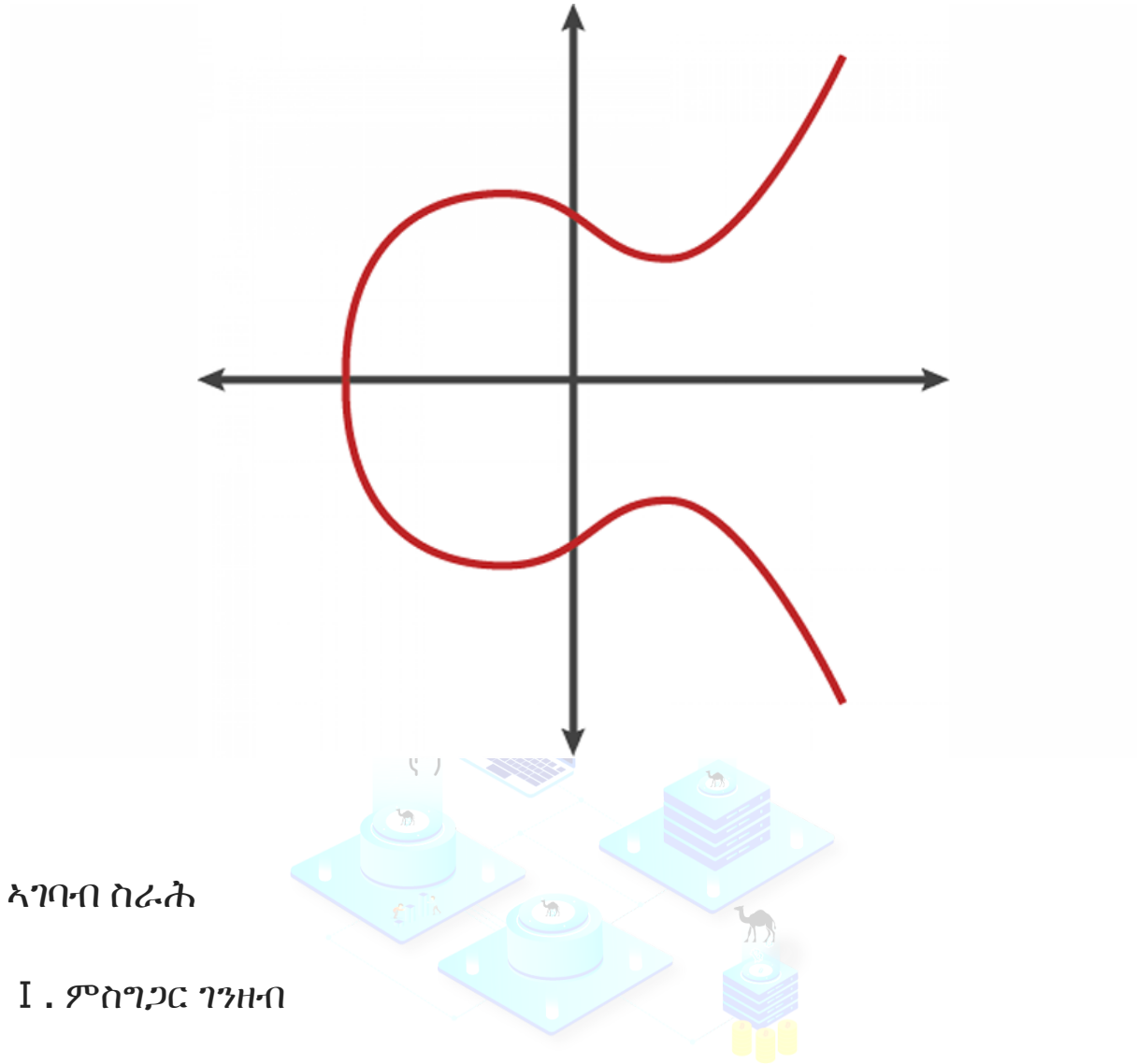
ዝብልናዮ ኣብ ቁጠባዊ መዳይ ዘተኮረ ሓሳብ ናብ ንስራሕ ዝበቅዕ ሶፍትዌር ብምስግጋር ምስናይ ሓበኑ ኣድሊናዮ።

እዚ ብተሳትፎ ህዝቢ ኣውፊርትን ተጠቀምንትን ዝውነንን ዝመሓደርን ማእከላይ ኣካል ዘይብሉ ምስ ማስተርካርድ (Master Card®) ወይ ውን ቪዛ(Visa®)፡ ዝተፈላለዩ ተንቀሳቀስቲ ባንኪታት ከም(PayPal®, Stripe®...)፡ ክርይፕቶ ኤክስፔንጅ፡ ብኣካልን ካብን-ናብን ናይ ዓለም ምሉእ ባጤራታት ክልወጥን ክዕቅብን ዝኽእል ተንቀሳቃሲ ሕሳብ፡ ካብ ኣውፊርቲ ብዝተዋህለሉ ገንዘብ ትሕጃ ብምትሓዝ፡ ዓለማዊ ተቀባልነት ከምዝረክብ ዝገበርናዮ፡ ምስ ናይ ኣሜሪካ ዶላር 1:1 ዝኾነ ዋጋ ሃልይዎ፡ ነቲ ንትሕጃ ንኸውን ገንዘብ ዘትሓዘ ኣካል፡ ካብቲ ኣብ መስርሕ ንግድን ሓዋላን ዝተረኸበ ኣታዊታት ረብሓ ዘኸዕብት ዘመናዊን ውሑስን ኣገባብ ስነ ቁጽሪ ኢሊፕቲክ ከርብ ዝበሃል ናይ ኤለክትሮኒካዊ ክታም ኣልጎሪዝም ተጠቂሙ ረብሓ ወይ ርእሰማል ማለት፡ ናብ ሓደ ወገን ጥራይ ክሓሰብ ዝኽእል ኣገባብ (**One-way function**) ብምኽታል፡ ካብ ርስክ ነጻ ዝኾነ ኣገባብ ድጎማ ወይ ትሕጃ ንኹሉ ዘርብሕ መስርሕ ኣከፋፍላ ረብሓታት ኣለዎ።

Elliptic Curve

$$y = x^3 + ax + b$$

አገባብ ስራሕ

I . ምስግጋር ገንዘብ

ኣብነት፦

1. ኣቤል ካብ ፍራንስ ንገነት ናብ ሱዳን ገንዘብ ክሰደላ ደልዩ
2. ኣቤልን ገነትን ተጠቀምቲ ኤሪፕይ እዮም

1.1 ኣቤል ኣብ ፍራንስ ውልቃዊ ሕሳቡ ብምጥቃም ቀጥታ ናብ ናይ ኤሪፕይ ሕሳቡ ከም ዝሰጋገር ይገብር፡

1.2 ቀዲሉ እዚ ገንዘብ ነቲ ካብ ገነት ዝተሰደደሉ ኣድራሻ ብምጥቃም ናብ ገነት ከም ዝበጽሕ ይገብር፡

1.3 ገነት ነቲ ኣብ ሞባይል ዘሎ ገንዘብ ቀጥታ ምስ ምሉእ ውሕስነት ናብቶም ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታት ዘለዉ ወከልቲ ወይ ውልቃውያን ነጋዶ ብምኻድ ናብ ሃገራዊ ባጤራ ትልውጦ። ኣብ ዝተፈላለዩ ትካላትን ወሃብቲ ኣገልግሎትን ትኸፍላሉ፡ ከምኡ ውን ኣብ ኢንተርነት ዝርከቡ ኣገልግሎታትን ንግድን ተውፍሮ።

3. ረብሓ ናይ ኣቤል፡

3.1 ካብ ሞባይሉ ከይወጸ መስርሕ ሓዋላ ኣብ ሰከንድታት ይፍጽም፡

3.2 ኣዝዩ ርትዓዊ መሰጋገሪ ገንዘብ ይኸፍል፡

3.3 እኩል ገንዘብ ኣብ ዘይህልወሉ ግዜ ንህጹጽ ጉዳያት ንምስላጥ ብዓቕሙ ንኡስ መጠነ ገንዘብ ከሰድድ ይኸእል።

4. ረብሓ ገነት፡

4.1 ዘድልዩ ዝነበረ ሓገዝ ኣብ ሰከንድታት ትቐበል፡

4.2 ከይተገደደት ናይ ሃገራዊ ባጤራ ብዘድልዩ ዓቕን ተኸርፍ፡

4.3 ካብ ብሰረቕቲ ዝግበር ዝርፋ ትገላገልን ኣብ ምዕባላ ዓለም ብቐጥታ ትሳተፍን።

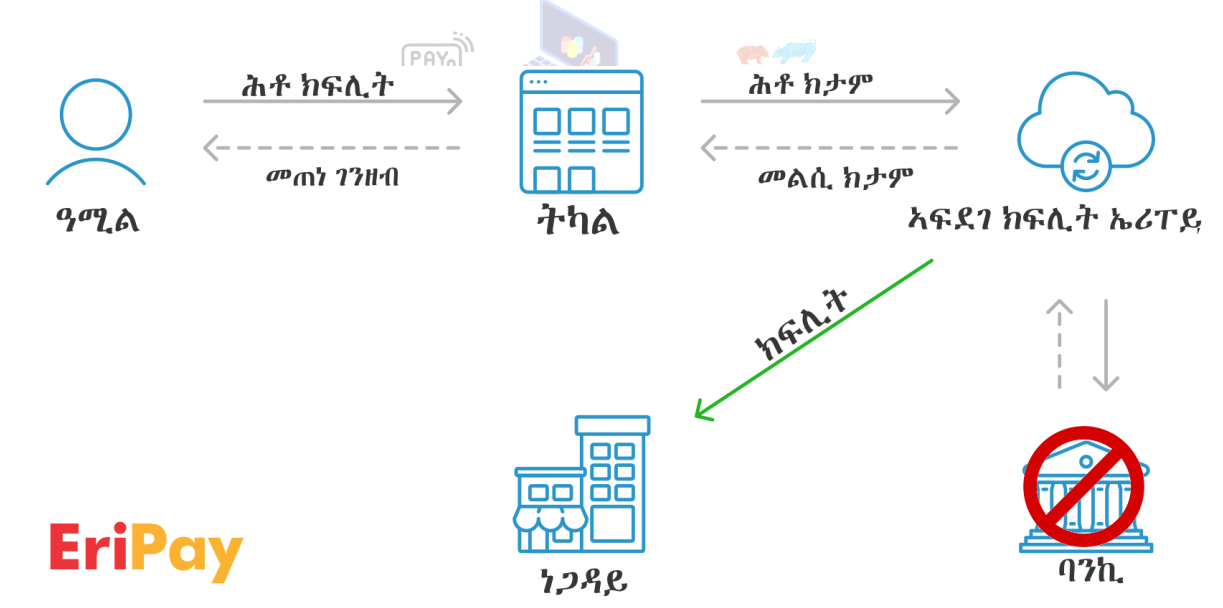

II. ነጋዶ (ወናኒ ትካል)

ዝተፈላለዩ ትካላት ወሃብቲ ኣገልግሎት ዝለዓለ ኣሃዝ ዓማዊል ብዓለማዊ ደረጃ ንምርካብ ኣብ ኢንተርነት ከምኡ እውን ኣብ ትካሎም ዘዳልውዎ መንገዲ ኣከፋፍላ ወሳኒ እዩ። እዚ

ማለት ካብ ኣፍሪቃውያን ሃገራት ዝነበር ህዝቢ ካብተን ኣፍሪይቲ ዝበሃለ ሃገራት ዝተፈላለዩ ካብ መመላከዒ ሰብነት ክሳብ ንዋት ኣባይትን ካልእ ዓበይቲ ማሽነርን ንምዕዳግ፡ ኣብ ኣህጉር ቀዳማይ ዓለም ዘለዉ ኣፍሪቃውያንን ደቂ ዓድን ካብ ሃገራት ኣፍሪቃ ዘድልዮም ሸመተ ክገብሩ፡ ቀዳማይ ቅልጣፊን ርትዓውነትን ኣከፋፍላ፡ ካልኣይ ውሕስነት ኮለል ዘዩብል ኣገባብ፡ ኣብ ውሳኔ ዕድገ ኣዝዩ ዓቢ ተራ ከም ዝዳወት ኣብ ጽላት ዓለማዊ ንግዲ ዝተገበረ መጽናዕቲ የረጋግጽ። ጉዳይ ኣፍሪቃውን ነጋዶ ኣብ ውሽጥን ወጻእን ኣብ ግምት ብምእታው እምበኣር፡ ኣብ ዓለማዊ ንግዲ ንምስታፍ ባይታ ዝፈጥር ኣፍደገ ኣከፋፍላ ንወነንቲ ትካላት ሓደ ካብቶም ብዙሓት ጥቕምታቱ እዩ።

ነጋዶ ወይ ወነንቲ ኣካላውን ኤለክትሮኒካውን ትካላት፡ ዓማዊሎም ኣገልግሎት ኣብ ዝረኽቡሉ እዋን ይኹን ንብረት ኣብ ዝዕድግሉ፡ ንኤሪፕይ ከም ኣፍደገ ክፍሊት ብምርሓው ርትዓዊን ዓለምለኸውን ኣገልግሎት ኣብ ምሃብን ጽፈትን ውሕስነትን ስራሖም ኣብ ምንጽብራቕ፡ ዕዘዝ ተራ ይዳወት። ከም ተወሳኺ ከም ወከልቲ ሸርፊ (Agents) ኮይኖም ክዓዩ ተወሳኺ ቁጠባዊ ረብሓታቶም ክኸውቡቱ ይዕድሙ። ኣፕሊኬሽን ብምውራድን ሕሳብ ብምኽፋትን ኣብ ደቃይቕ ተጠቀምቲ እዚ ኣገልግሎት ክኹኑ ይኽእሉ።

III. መካኒካዊ ድሕነት ዋጋ ኤሪፕይ

ኣጽሓቕ፡ ብርኪ-ኤሪፓይ ብእንግሊዘኛ፡- **EriPay Share**

መጽውዒ ፡- **EPSR**

ኣጽሓቕ፡ ኤሪፓይ ብእንግሊዘኛ ፡- **EriPay USD**

መጽውዒ ፡- **USDE**

ድሕነት ኤሪፕ ድህነት ወርቅን ዶላርን ንግድን ዝተመርኮሰ ኮይኑ፡ ተሓዝቲ ብርኪ ኣብ ግዜ ወፍሪ ኣብ ሞንጎ “ብርኪ-ኤሪፕ” “ኤሪፕ” ክፈላልዩ ይግባእ። ኤሪፕ ምስ ዶላር ኣሚሪካ ዝመዓራረ ስሩዕ ዋጋ ሃልይዎ፡ ካብ ንግድን ካልእ ኣታዊታትን ዝተረኸበ ገንዘብ ከም ሞሳ ብላዕሊ ይውስኽ። ብርኪ-ኤሪፕ ብኣንጻሩ ኣብ መስርሕ ድሕነት ዋጋ ኤሪፕ ዝኣቱ ኮይኑ ምስ ኩነታት ጠለብን ቀረብን ፍርያት ኤሪፕ ተዛሚዱ ክበለጠቕ ክበል ይግደድ። ብርኪ-ኤሪፕ ሓደ ካብ መድሕን ኤሪፕ ኮይኑ፡ ኣውፋሪ ከጋጥሙ ዝኸለሉ ክሳብታት ንምቁጽጻር እኹል ሓበሬታ ህሉው ኩነታት ዕዳጋታት ዓለም ምስ ዝህልዎ ጥራይ፡ ኣብ ዘይስሩዕ ዋጋታት ብርኪ ዝተመርኮሰ ንግዲ ከካይድ ይኸእል።

IV. ንምንታይ ኤሪፕ ኣድላዩ ኮይኑ?

ህሉው ኩነታት ምስ ንዕዘብ፡ ኣገባብ ሓዋላ ኣብ ኣህጉራዊ ንግዲ ይኹን ምድግጋፍ ስድራቤታት ኣብተን ብስምን ደረጃን ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ዘለዎ ባንክታት ክሳብ ክልተ ሰሙን ዝበጽሖ ግዜ ክወስድ ከሎ፡ ማእለያ ዘይበሉ ሕቶ ሰነዳትን፡ ክፍሊት ቀረጽን ሃልይዎ፡ ነቶም ኣብ ምምዕባል ዝርከባ ሃገራት ይኹና ምዕቡላት ሃገራት ዘለዉ ፓስፖርት፡ ታሴራ ዘይበሎም ዝገበር ሓገዝ፡ ኣገልግሎት ከም ዘይህቡ፡ ተወሳኺ ኣብ ካልኣይ ክፋል ከም ዝተገለጸ፡ ዝፍለጥ እዩ። ነዚ መሰናኸል ንምስጋር ብባህላዊ ኣገባብ ዝሰርሕ ካብን ናብን ዝገበር መስርሕ ምስጋር ገንዘብ እምበኣር፡ ብቲ ኣብ ሰላሳታት ዝጀመረ ናይ ሃበለይ ክህበልካ ባህላዊ ኣገባብ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ምዕባል በጺሑ ካብተን ብሰደድ ፍሉጣት ዝኾና ሃገራት ዝስደድ ገንዘብ ናብተን ኣብ ምምዕባል ዘለዎ ሃገራት ብውክልና፡ ፍጹም ኣብ እምነት ዝተመርኮሰን ኣዝዩ ሓደገኛ ክንደይ ሰብ ኣብ ክሳብ ዘውደቐ ኣገባብ፡ ማለት ነጋዶ ሳልሳይ ዓለም፡ ካብ ቀዳማይ ዓለምን ነጻ ናይ ንግዲ ዝኾና ሃገራት ኣስያን፡ ዘድልዮም ንብረት ምንዕዳግ ነቲ ኣብ ኣፍሪይቲ ዝበሃላ ሃገራት ሰሪሑ ገንዘብ ክሰድድ ዝደሊ ኣብ ዘድልዮ ሃገር ብምሃብ፡ ንሶም ብወከልቶም ኣብ ዝደለይዎ ግዜን ሃገርን ገንዘብም ይርከቡ። ኤሪፕ ነዚ ሓደገኛ ኣገባብ ፍታሕ ኮይኑ ነቶም ኣብ ከምዚ ዝተበሃለ ዓይነት ስራሕ ዝሳተፉ ነጋዶን ተገልገልትን ውሕስነት ዘለዎ ሕጋውን ስሉጥን ኣገባብ ብምጥቃም፡ ኣብ ምጽፋፍ ስራሕን፡ ምኽፋት ተወሰኽቲ ናይ ሽቕለት ዕድላትን፡ ምምዕባል ብቐንት ሕብረተሰብ ኣብ ጽላት ኮምፒውተርን ንግድን ኮታስ ኣብ ኩሉ መዳያት ሰፍ ዘይበል ረብሓዊ ሚዛን ብምንባር፡ ኣብ ኩሉ ንኹሉ ማዕረ ብማዕረ ዘከፋፍል፡ ብስነቁጽሪ ዝመሓደር፡ ኢድ ሰብ ክጽንበሮ ዘይክእል ፍትሓዊ መርበብ እዩ።

V. ኣውፋሪ (መዋሊ ድጎማ)

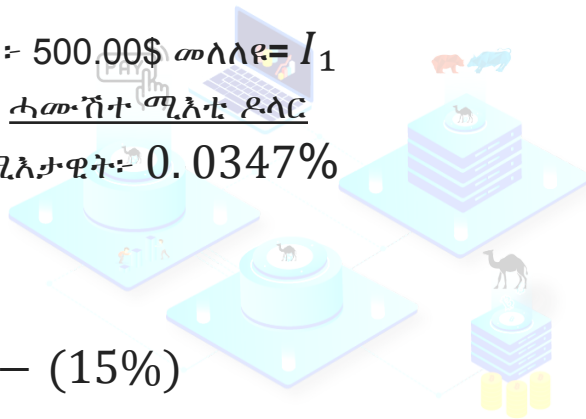
አውፋሪ አብ ምሕላው ዋጋን ዝቐበበን ገንዘቡ ብምውፋር፡ ኣገልግሎት ናይ ኤሪፕ ዝገደረጃ ዓለም አብ ኩለን ኣህጉራውያን ባንክታት ተቐባልነት ክረክብ ንዝገብሮ ናይ ገንዘብ ድጎማ፡ አብ ነፍሲወከፍ መስርሕ ምስግጋር ገንዘብ ዝግበር ክሳብ 3% ዝበጽሕ ቀረጽ፡ አብ መርበባት ምዝንጋዕን፡ ብኢንተርነት ዝካየድ ትምህርታዊ ኮርሳት፡ ኤሪፕ ብስምን ቁጽሪ ተገልገልትን ምስ ግዜ እንዳግበየ ዝከይድ ርእሰማል፡ ተወሳኺ ብደረጃ ዓለም ዝካየዱ ቁጠባዊ ርክባት ዝርከቡ ሽልማታትን ውልቃዊ ወፊያታትን ክመልከዕ ሚእታዊት ሞሳኢ ይወስድ።

ኣገባብ

ኣብነት፦

ርእሰማል ኤሪፕ፡ 1.200.000\$ መለለዩ= T
 መጠነ ገንዘብ ብኣሃዝ፡ ሓደ ነጥቢ ክልተ ሚልዮን ዶላር
 ርእሰማል ኤሪፕ ብሚእታዊት፡ 100%

ርእሰማል ኣውፋሪ ቁ.1፡ 500.00\$ መለለዩ= I_1
 መጠነ ገንዘብ ብኣሃዝ፡ ሓመሽተ ሚእቲ ዶላር
 ርእሰማል ኣውፋሪ ብሚእታዊት፡ 0.0347%

$$p_1 = \frac{I_1 \times 100}{T} - (15\%)$$

$$p_1 = \frac{500 \times 100}{1200000} - (15\%)$$

$$p_1 = \frac{50000}{1200000} - (15\%)$$

$$p_1 = 0.0408 - (15\%)$$

$$p_1 = 0.0347\%$$

ርእሰማል ኣውፋሪ ቁ.2፡ 1300\$ መለለዩ= I_2
 መጠነ ገንዘብ ብኣሃዝ፡ ሽሕን ሰለስተ ሚእትን ዶላር
 ርእሰማል ኣውፋሪ ብሚእታዊት፡ 0.092%

$$p_2 = \frac{I_2 \times 100}{T} - (15\%)$$

$$p_2 = \frac{1300 \times 100}{1200000} - (15\%)$$

$$p_2 = \frac{130000}{1200000} - (15\%)$$

$$p_2 = 0.108 - (15\%)$$

$$p_2 = 0.092\%$$

ወርሳዊ አታዊ ኤሪፕቶ፡ 150.000\$ መለለዩ= G_0

መጠነ ገንዘብ ብላሃዝ፡ ሚኒስቴር ሕግ ሽሕ ዶላር

ወርሳዊ አታዊ ኤሪፕቶ ብሚኒስቴር ቅድሚያ ግብረ ኤሪፕቶ፡ 100%

ወርሳዊ አታዊ ኤሪፕቶ ብሚኒስቴር ድሕረ ግብረ ኤሪፕቶ G_1 ፡ 85%

$$150000 \times 85\% = 127500$$

$$T = 1.200.000 + 127500$$

$$T_2 = 1.327.500\$$$

መክሰብ አውፋሪ ቁ.1 ኣብ ቀዳማይ ወርሒ መለለዩ= Gp_1 ፡ 39,36\$

$$p_1 = 0,0347\%$$

$$T_2 = 1.327.500$$

$$Gp_1 = I_1 - (T_2 \times p_1)$$

$$Gp_1 = 500 - (1.327.500 \times 0,000347)$$

$$Gp_1 = 500 - 460,64$$

$$Gp_1 = 39,36$$

መክሰብ አውፋሪ ቁ.2 ኣብ ቀዳማይ ወርሒ መለለዩ= Gp_2 ፡ 78.7\$

$$p_2 = 0.092\%$$

$$T_2 = 1.327.500$$

$$Gp_2 = I_2 - (T_2 \times p_1)$$

$$Gp_2 = 1300 - (1.327.500 \times 0,00092)$$

$$Gp_2 = 1300 - 1221,3$$

$$Gp_2 = 78,7$$

መክሰብ ምስ ወፍሪ ኣብ ክልኣይ ወርሒ፦

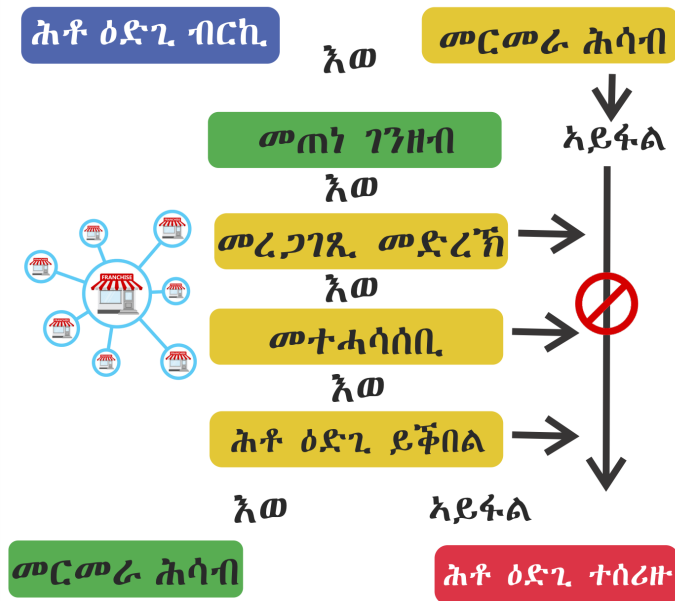
$$\text{ኣውፋሪ ቁ.1} \div 500 + 39,36 = 539,36 + 6\% = 571,34$$

$$\text{ኣውፋሪ ቁ.2} \div 1300 + 78,7 = 1378,7 + 6\% = 1461,42$$

ሓርፋፍ ገምጋም መክሰብ ድሕሪ ሓደ ዓመት፦

$$\text{ኣውፋሪ ቁ.1} \div 968\$ (93,8\%)$$

$$\text{ኣውፋሪ ቁ.2} \div 1219,4\$ (93,8\%)$$

ክሳራታት

እምባርክስ ከም ኣብ ላዕሊ ዝተኸተልናዮ፡ ኣታዊታት ኣውፋሪ ምስ ዕቤትን ንጥፈትን ኤሪፕይን ዓለማዊ ቁጠባን ዝተተሓሓዘ ኮይኑ ዘይቀጥታዊ መኽሰብ የኻዕብት። ድሕሪ ወፍሪ ዝኾነ ብኣውፋሪ ዝግበር ዕዮ የለን።

ኣብ ድጎማ ከጋጥሙ ዝኸለሉ ክሳራታት የለዉን። ካብ ድጎማ ወጻኢ ዝግበር ንግዲ ስቶክ ምስ ድጎማ ምስ ኤሪፕይ ዝተሓሓዘ ኣይኮነን። ብመስርሕ ድጎማ ዝተካዕበተ ኣታዊታት ኤሪፕይ ንመስርሕ ንግድን ቀጻልነት ኤሪፕይ ንምውሓስ 15% ብመልክዕ ግብሪ ይወስድ። ድጎማ ኣብ ንኤሪፕይ ክሰማምዖ ይኸእል ዝበልናዮ ወፍሪ ኮነ ቀጥታዊ ተንቃሳቃሲ ሕሳብ ኣብ ዓበይቲ ዓለምለኸውያን ባንክታት ይሰፍር። ኣውፋሪ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ሽርክነት ክወርድ ምስ ዝውስን ብርኪ ብቀጥታ ናብ ኤሪፕይ ወይ ውን ኣብ ምዳባት ትካላት ምልውዋጥ ብርኪታት ዝነጥፉ መርበባት ክሸይጥ ይከኣል።

ንሕጋውነትን ቀረጽ መንግስትን ዝምልከቱ ቅጥዕታት ዝተፈላለያ ሃገራት ካብ ነንሓድሕዱ ስለ ዝፈላለ፡ ንፍስወከፍ ሰብ ብውቅልቁ ጉዳዩ ምስ ዝምልከቶም ኣማኸርቲ ቁጠባን ትካላት መንግስትን ይመያየጥ።

አውፋሪ ካብ ናይ ተንቃሳቻሲ መምሃሪ ቪድዮታትን ብጽሑፍ ዝተሰነደን መምሃርታት ተጠቂሙ ነቲ መስርሕ ድጎማ የካይድ። መስርሕ ኤሪፕ ዝኾነ ቁጽጽር ዘየድልዮ ዘተኣማምን መስርሕ ኮይኑ፡ ህዝባዊን ምስጢራውን መፋትሕ ድማ ንምስጋር ገንዘብ፡ ድጎማ ወይ ውን ተንቃሳቻሲ ተሌፎንካ ኣብ ዝጠፍኣሉ እዋን ሕሳብካ ባዕልኻ ክትመልስ ወይ ገንዘብካ ብሰረቓቲ ክይዝመት ክትከላኸል የኽእለካ።

VI. ኣቃውማ ሕሳብ ኣብ ኤሪፕ

ኣቤል ኣብ ሞባይሉ ሓደ ካብቶም ኣብ መርበባት ኣፍሪይቲ ተንቃሳቻሲ ተሌፎናት ዝኾና ትካላት ጎገል፡ ኣፕል፡ ሃዋወይ ወዘተ ዝርከቡ ኣፕሊኬሽን የውርድ። ሓድሽ ሕሳብ ንምኽፋት ቀደም ተኸተል ኣገባብ ተጠቂሙ ሕሳብ ኣብ ዘውጽኣሉ ብ 12 ሓረጎች (ቃላት) ዝቆመ ናይ መምለሲ ሕሳብ ሓረግ ኣብ ወረቀት ጽሑፉ ብጥብቂ ከቐምጦ መምርሒ ይወሃቦ፡ ብድሕርዚ ነቲ መስርሕ ንምርጋጽ ነቲ ሓረግ ብቀደም ተኸተል ክመልእ ትእዛዝ ይወሃቦ፡ ነዚ ምስ ዝፍጽም ሕሳብ ባጤራ ንምምራጽ ማለት ከም ዩሮ፡ዶላር ኣሜሪካ ካልእ ንምቕሉነት ዘድልይዎ ምስትኽካላት ይገብር።

ድሕሪ እዚ መስርሕ፡ ገንዘብ ንምስዳድ ዝጥቀመሉ ህዝባዊ መፍትሕ ሕሳብ ተጠቂሙ ካብን ናብን ገንዘብ ክቐበል ብዘይ ስክፍታ ነዚ ቁጽሪ ምስ ሰባትን ትካላትን ክለዋወጦ ይኽእል። ኣስተውዕል፡- እቲ ብምስጢራዊ መፍትሕ ዝፍለጥ ቁጽሪ ዝኾነ ሰብ ምስ ዝፈልጦ ነቲ ኣብ ሕሳቡ ዝርከብ ገንዘብ ብቐሊሉ ናብ ንሱ ክቆጻጸሮ ዘይክእል ካሊእ ሕሳብ ከሰጋግሮ ስለ ዝኽእል፡ ነዚ ድማ ዝኾነ ሰብ ኣብ ምምላሱ ክሕገዞ ስለ ዘይክእል፡ ሕሳቡ ንሰብ ክህቦ ከም ዘይፍቀድ፡ ከምኡ ምስ ዝገብር ብውልቃዊ ውሳኔ ይኸውን። ብጀካ ህዝባዊ መፍትሕ ሕሳብ ካልእ ዝኾነ ዓይነት ቁጽርታት ምሃብ ፍጹም የወግድ።

ናይ ባንኪ ሕሳብ፡ ፓይፓል፡ስትራይፕ ወይ ካብ ካልእት ተጠቀምቲ ኤሪፕ ቀጥታ ገንዘብ ንምቐባል ወይ ኤለክትሮኒካዊ ንግዲ ንምጽማር እምበኣር፡ መጻመዲ ኣብ ክልተኣዊ ንግዲ ዘእንግዳ መርበባት ምስ ዝረከቡ፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ተጠቒሱ ዘሎ ህዝባዊ መፍትሕ ጥራይ ብምጥቃም፡ ዘድልዮ መጠን ገንዘብ ክቐበል ይኽእል።

VII. ንግዲ ኣብ ዲጂታላዊ መርበባት

1. ንግዲ ስቶክ

ነዳዲ፡ ባጤራ ዝተፈላለዩ ሃገራት፡ ወርቁ፡ ሓጺን፡ ብርኪ ዓበይቲ ትካላትን ካልእ ብደረጃ ቁጠባ ዓለም ዋጋ ዘለዎም ነገራት ብጥረ ገንዘብን ብኣካልን ካብ ምግዛእ ሓሊፎም፡ ካብ መወዳእታ ክፍለዘመን ንደሓር ኣብ ኣሜሪካን ካልኦት ሃገራትን ብዲጂታላዊ ኣገባብ ኮይኖም፡ ከም ዓንዲ ቁጠባ ዓለም፡ ኩሎም ንግድታት ብመንገዶም ይካየዱ ኣለዉ። ኣብዚ ዓውዲ ንልምድን ትምህርትን ዝሳተፉ ነጋዶ፡ ብገንዘብም ኣብ ወፍሪ ብርክታት ዘዋፍሩ ውልቀሰባትን ንመምሃሪኦም ኣብ ዘይቀትታዊ ወፍሪ ኣውፊሮም ብገንዘብ ከይተሸገሩ ጉዳይ ትምህርቶም ዝገብሩ ናይ ኮለጃትን ዩኒቨርሲቲታትን ተመሃሮ እምበኣር፡ ተጠቀምቲ ናይዚ ኣገልግሎት ኮይኖም እዮም። ብዙሓት ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝርከቡ፡ ነዚ ድካስ ዝኸልእ ሕልሚ ንምርካብ ካብ ሃገሮምን ስድራቤቶምን ተፈላልዮም ናብተን ነዚ ኣገባብ ዝኸውን ኣጋባብ ኣከፋፍላ ዘለወን ሃገራት ኣስያን ካልኦት ኣህጉርን ክስደዱ ልሙድ ተርእዮ እዩ። ነዚ ብምስትውዓል ኤሪፕቲ ኣብ ዝተፈላለዩ መርበባት ብርኩ ዕዳጋ ብምድላው፡ ነዚ ዓለማዊ ዓንዲሕኛ ዝኾነ ንግዲ ክጽንበር ንዝደሊ ባብ ብምርሓው ዕድላት ይኸፍት።

2. ንግዲ ቢትኮይን

ቢትኮይን ብሳቶሺ ናኮሞቶ ዝብል መጻውዒ ዝፍለጥ ማሕበር እኩባት ሰባት ክኾኑ ከም ዝኸለሉ ዝንገረሉ ኣብ ኢንተርነት ዝመደበሩ ባንክ፡ ነቲ ኣብ ዝተመስረተሉ እዋን ዝነበረ ትሑት ዋጋ ተጠቂሞም ክሳብ ናይ ክሪፕቶካረንሲ ዕዳጋታት ምግባት ከም ተቆጻጽርቲ ኮይኖም፡ ብዝሒ ዘለዎ ቢትኮይን ናብ ዕዳጋ ብምዝርጋሕ ኣብ ምጉዳል ዋጋ ወይ ብኣንጻሩ ርእሰማሎም ካብ ዕዳካታት ብምስሓብ ብምውሳኽ ዋታ፡ ዕዳጋ ቢትኮይን ክብንለጠኹን ክብል ጌሮምን ይገብርዎ ኣለዉ። ኣብዚ ዘይስሩዕ ዋጋታት ቢትኮይን እምበኣር ኣብ መዓልታዊ ንግዲ ዝበጥፉ ነጋዶ፡ ኣብ ዝወሰኸሉ ብምሻጥን፡ ኣብ ዝቐነሰሉ ብምዕዳግን መዓልታዊ ዘይተኣደነ መኽሰብ ከኻዕብቱ ካብ ዝጅምሩ ዓመታት ኮይኑ ኣሎ። ነዚ ንምግባር ሓደ ሓደ ሃገራት ከምዘይሕጋዊ ስራሕ ክርእዮኦ ኮለዎ፡ ካልኦት ድማ ገና ባይታ ኣይከፈታሉን። ሳዕቤን ናይዚ ነገር እዚ እምበኣር እቶም ኣብተን ዘይፍቀደን ሃገራትን ገና ዘይወሰነ ሃገራትን ዘለዉ ሰባት ነዚ መዓልታዊ ንግዲ ከተግብሩ ባይታ ስለ ዘይረኽቡ፡ መሬቶምን ስድራቤቶምን ገዲፎም ተቐደስቲ ናይዚ ንግዲ ንምኽን ዝነበሮም ሕልሚ

ንምትግባር፡ ናብ ከም በዓል ሲንጋፖር፡ ስዊዘርላንድ፡ ዱባይ፡ ቱርኪ ወዘተ ክስደዱ ተገዲዶም። ነዚ ብምግንዛብ ኤሪፓይ ኣብ መላእ ዓለም ኮንካ ክትጥቀሙሉን ክትነግደሉን ዘኸለል፡ ምስ ዓበይቲ ባንክታትን ኣሳለፕትቲ ዓለምለኸዊ ምስግጋር ባጤራን ብምሽራክ፡ ዓለምለኸዊ ባይታ ኣንጺፍሉ። ብመንገዲ ኤሪፓይ እምበኣር ኣብተን ዓበይቲ መለዋወጢ መርበባት፡ ከም ባይናንስ፡ ቢትመክስ፡ ኮይንበይዝ፡ ክራክን ወዘተ ሕሳብ ብምኽፋት፡ ንሓጺርን ነዊሕን ግዜ ዝግለመ ንግድታት ከካይዱ ይክእሉ።

VIII. መርበባት መዘናግዒ

ከም በዓል ዩትዩብ፡ ነትፍሊክስ፡ ቲክቶክ ወዘተ፡ ነቲ ኣብ ዓለም ዝጸንሐ ኣገባብ ዝርገሐ ተንቀሳቃስን ደረጃን ስልልታት ፍጹም ክልውጦ ግዜ ዘይወሰደለን ምኽንያት፡ ህላውነት ኢንተርነት እዩ። ብዙሓት ኣዳለውቲ ከምዚ ዝኣመሰለ ትሕዝቶታት ኣብ ምምዕባል ዝርከባ ሃገራትን መንእሰያትናን እምበኣር፡ ፍርያቶም ብዘይጠቅም ኣብ ፈቐዶ መርበባት ክደራበ ልሙድ ተርእዮ እዩ። እዚ ምስ ምትእትታው ኣፍደገ ልፍሊት ኤሪፓይ ኣብ ሓጺር ግዜ ተፈቲሖ ብትሕዝቶን እቶትን ነፍረይቲ ዓቢ ለውጢ ከምጽእ ከምዝኸለል ንጽር ኮይኑ፡ ዓቢ ናይ ሽቕለት ባይታ ናይ ምርሓው ዓቕሚ ኣለዎ። ኣብ ፍርያት ኤርትራውያን ዘሎ ምልውዋጥ ዲጂታላዊ ፍርያት ወርሓዊ ብመሰረት ጽብጻብ ዩትዩብ ጥራይ ክሳብ (ጽብጻብ 2017) ከምዝበጽሖ ይግለጽ። ስለዝኾነ ተሳትፎ ነፍስወከፍ ሰብ ሕልናውን ተግባራውን ክኸውን ይግባእ።

IX. መደምደምታ

ጨንፈር ማእከል ምርምር ቁጠባን ባጤራን ኣብ ኤምኣይቲ ብዘዳለዎም መሰረታውያን ቅድታት ኣህጉራዊ ምስግጋር ባጤራ፡ መበል 21 ቁጠባዊ ርክብ ጀኔቫ ካልእን ዝተመርኮሰ ውሳኔ ምህንዳስ ብሕብረተሰብ ዝመሓደል ዓንኳላዊ መርቡብ ቁጠባ እምበኣር፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ኪኖ ኣገልግሎት ምትሕልላፍ ገንዘብን ንግድን ዝኸይድ፡ መፈለምታ እምበር መፈጸምታ ዘይበሉ ባይታ፡ ካብና ሓሊፉ ብደረጃ ዓለም ዓቢ ተቐባልነት ዝረኽብ ቴክኖሎጂ ስለዝኾነ፡ ሽለል ዘይበሃሎ ጉዳይ መጻኢ ህላወና ስለዝኾነ ህላወ መጻኢና ሎሚ ነውሕስ።

ዝኸበርካ/ኪ ኣንባቢ/ት፡ ኤሪፓይ እምበኣር ነዝን ምስ ግዜ ክምዕብሉ ዝኸለሉ ብዙሓት ሓደስቲ ኣፍደገታትን ሒዛ ተበጊሳ ኣላ እሞ፡ ኩላትኩም/ክን ብዓቕምኹም ኣብ ድጎማን እዚ ሰነድ ኣብ መራኽቢ ብዙሃንን ማሕበራዊ መራኽብታት ክትዝርሕዎ፡ እቶም ናይ ቁጠባዊ ትምህርቲ ዝወሰዱኩም ሞያዊ ኣብርክቶኹም ኣብ ክፉት መርቡብ ጌትሃብ ንቀጻሊ ምምዕባሉ ክትሰርሑን፡ ነቶም ኣብዚ ዓውዲ ትነጥፉ ኣብ ሰሚናራትን ኮርሳትን ቀዳምነት

ሂብትም ክትሰርሕሉን፡ ብስመይን ብስም እቶም ሂውወቶምን መነባብርኦምን ገዲፎን ንስለዚ ፍጻመ ዝሰርሑን የመስግነኩም።

References

<https://medium.com/m2p-yap-fintech/cross-border-payments-a-swift-money-flow-across-borders-95e4127b0530>
<https://ocw.mit.edu/courses/sloan-school-of-management/15-s12-block-chain-and-money-fall-2018/video-lectures>
<https://www.coindesk.com/blockchain-can-finally-fulfill-promise-global-payments>
<https://voxeu.org/content/impact-blockchain-technology-finance-catalyst-change>
<https://github.com/Tafla>
<https://fortune.com/2018/07/17/stripe-blockchain/>
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2902721
https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/e-krona/2017/handlingsplan_ekrona_171221_eng.pdf
<https://cointelegraph.com/news/stable-coins-analysis-is-there-a-viable-solution-for-the-future>
<https://masterthecrypto.com/guide-to-stablecoin-types-of-stablecoins/>
<https://pdfpiw.uspto.gov/.piw?PageNum=0&docid=10026082&IDKey=97D3443C00E7%0D%0A&HomeUrl=http%3A%2F%2Fpatft.uspto.gov%2Fnetacgi%2Fnph-Parser%3FSect1%3DPTO2%2526Sect2%3DHITOFF%2526p%3D1%2526u%3D%25252Fnethtml%25252FPTO%25252Fsearch-bool.html%2526r%3D2%2526f%3DG%2526l%3D50%2526co1%3DOR%2526d%3DPTXT%2526s1%3Dcryptocurrency%2526s2%3Dblockchain%2526OS%3Dcryptocurrency%2526BOR%2526Bblockchain%2526RS%3Dcryptocurrency%2526BOR%2526Bblockchain>

<https://www.reuters.com/article/us-banks-blockchain-accenture-idUSKBN15110U>

<https://www.reuters.com/article/us-banks-barclays-blockchain/barclays-says-conducts-first-blockchain-based-trade-finance-deal-idUSKCN11D23B>

